# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 20ής Μαΐου 2010 *

Στην υπόθεση C-111/09,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει των άρθρων 68 ΕΚ και 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Okresní soud v Chebu (Τσεχική Δημοκρατία) με απόφαση της 3ης Φεβρουαρίου 2009, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Μαρτίου 2009, στο πλαίσιο της δίκης

**Česká podnikatelská pojišťovna as, Vienna Insurance Group,**

κατά

**Michal Bilas,**

* Γλώσσα διαδικασίας: η τσεχική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, πρόεδρο τμήματος, C. Toader (εισηγήτρια), K. Schiemann, P. Kūris και L. Bay Larsen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Lumma,

— η Σλοβακική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την B. Ricziová,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τις A.-M. Rouchaud-Joët και M. Šimerdová,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

**Απόφαση**

1 Αντικείμενο της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως είναι η ερμηνεία των άρθρων 24 και 26 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

2 Η αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Česká podnikatelská pojišťovna as, Vienna Insurance Group (στο εξής: ČPP), ασφαλιστικής εταιρίας με έδρα την Τσεχική Δημοκρατία, και του M. Bilas, ασφαλισμένου, κατοίκου Σλοβακίας, με αντικείμενο αίτημα καταβολής ασφαλίστρου.

## Το νομικό πλαίσιο

3 Το τμήμα 3 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001, το οποίο περιλαμβάνει τα άρθρα 8 έως 14 αυτού, καθιερώνει κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ασφαλίσεων.

4 Το άρθρο 8 του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«Σε υποθέσεις ασφαλίσεων η διεθνής δικαιοδοσία ρυθμίζεται από το παρόν τμήμα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 4 και του άρθρου 5, σημείο 5.»

5 Το άρθρο 12, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 11, τρίτο εδάφιο, η αγωγή του ασφαλιστή μπορεί να ασκηθεί μόνον ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο έχει την κατοικία του ο εναγόμενος, ανεξάρτητα αν είναι αντισυμβαλλόμενος του ασφαλιστή, ασφαλισμένος ή δικαιούχος.»

6 Το άρθρο 13 του ίδιου κανονισμού ορίζει:

«Παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος είναι δυνατή μόνο με συμφωνίες:

1) μεταγενέστερες από τη γένεση της διαφοράς, ή

[…]».

7 Το άρθρο 22 του τμήματος 6 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001 καθιερώνει κανόνες σχετικά με την «Αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία».

8 Το περιλαμβανόμενο στο τμήμα 7 του κεφαλαίου ΙΙ άρθρο 24 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας», ορίζει:

«Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, αν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή αν υπάρχει άλλο δικαστήριο με αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 22.»

9 Το τμήμα 8 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001, με τίτλο «Έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας και του παραδεκτού», περιλαμβάνει τα άρθρα 25 και 26.

10 Το άρθρο 25 του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«Το δικαστήριο κράτους μέλους διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, εφόσον καλείται να κρίνει, ως κύριο ζήτημα, διαφορά για την οποία δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 22.»

11 Το άρθρο 26, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού έχει ως εξής:

«Όταν πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους ενάγεται ενώπιον δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους και δεν παρίσταται, το δικαστήριο διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, αν η δικαιοδοσία του δεν στηρίζεται στους όρους του παρόντος κανονισμού.»

12 Το άρθρο 35 του κανονισμού 44/2001, το οποίο περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ που φέρει τον τίτλο «Αναγνώριση και εκτέλεση», και ειδικότερα στο τμήμα 1 με τίτλο «Αναγνώριση», έχει ως εξής:

«1. Απόφαση δεν αναγνωρίζεται, επίσης, αν έχουν παραβιασθεί οι διατάξεις των τμημάτων 3, 4 και 6 του κεφαλαίου ΙΙ, καθώς και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 72.

[...]

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της πρώτης παραγράφου, δεν ερευνάται η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους προελεύσεως. Οι σχετικοί με τη διεθνή δικαιοδοσία κανόνες δεν αφορούν τη δημόσια τάξη υπό την έννοια του άρθρου 34, σημείο 1.»

**Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα**

13 Με αγωγή που άσκησε κατά του M. Bilas ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου στις 14 Απριλίου 2008, η ČPP ζήτησε να της καταβληθούν 1 755 τσεχικές κορώνες (CZK), πλέον τόκων υπερημερίας, ως ασφάλιστρο οφειλόμενο στο πλαίσιο της ασφαλιστικής συμβάσεως που συνήφθη μεταξύ των διαδίκων της κύριας δίκης στις 30 Μαΐου 2002.

14 Κατόπιν κλήσεως του Okresní soud v Chebu, ο M. Bilas υπέβαλε τις παρατηρήσεις του αμφισβητώντας επί της ουσίας την αξίωση της ČPP χωρίς να προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου.

15 Στη διάταξη περί παραπομπής, το Okresní soud v Chebu επισημαίνει ότι, όπως προκύπτει από τον κανονισμό 44/2001, ελλείψει ενστάσεως, δεν μπορεί να ερευνήσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας δεδομένου ότι η ένδικη διαφορά δεν εμπίπτει στις προβλεπόμενες στα άρθρα 25 και 26 του εν λόγω κανονισμού περιπτώσεις.

16 Επισημαίνει, περαιτέρω, ότι, σε περίπτωση που αποφανθεί επί της ουσίας χωρίς να ερευνήσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας, η απόφασή του δεν θα μπορεί να αναγνωριστεί υπό την έννοια του άρθρου 35 του κανονισμού 44/2001. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή αποκλείει την αναγνώριση σε κράτος μέλος αποφάσεως που εκδόθηκε από δικαστήριο στερούμενο διεθνούς δικαιοδοσίας υπό την έννοια των τμημάτων 3,

4 και 6 του κεφαλαίου ΙΙ του εν λόγω κανονισμού. Επομένως, κατά το Okresní soud v Chebu, εφόσον αυτό επιλήφθηκε της ένδικης διαφοράς χωρίς να έχει τηρηθεί το άρθρο 12, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, η απόφασή του δεν θα μπορεί να αναγνωριστεί σε άλλο κράτος μέλος.

17 Το αιτούν δικαστήριο εκφράζει επίσης αμφιβολίες όσον αφορά την ορθότητα αυτής της εκτιμήσεως. Επισημαίνει ότι είτε πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ερευνήσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας χωρίς να λάβει υπόψη το άρθρο 26 του κανονισμού 44/2001, είτε πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εφαρμόσει, όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία του, το άρθρο 24 του εν λόγω κανονισμού, καίτοι η δυνατότητα εφαρμογής αυτής της διατάξεως δεν προκύπτει ρητώς από το γράμμα του άρθρου 8 του ως άνω κανονισμού.

18 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το Okresní soud v Chebu αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει το άρθρο 26 του κανονισμού 44/2001 [...] να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι ο δικαστής δεν επιτρέπεται να ερευνά τη διεθνή δικαιοδοσία του στην περίπτωση που ο εναγόμενος μετέχει στη δίκη, ενώ πρόκειται για υπόθεση στην οποία έχουν εφαρμογή οι κανόνες περί υποχρεωτικής δικαιοδοσίας, υπό την έννοια του τμήματος 3 [του κεφαλαίου ΙΙ] του κανονισμού, και το ένδικο βοήθημα ασκήθηκε κατά παράβαση των κανόνων αυτών;

2) Θεμελιώνει η συμμετοχή του εναγόμενου στη δίκη διεθνή δικαιοδοσία του δικαστή, υπό την έννοια του άρθρου 24 του κανονισμού [44/201], ακόμη και στην περίπτωση που στη δίκη έχουν εφαρμογή οι κανόνες περί υποχρεωτικής δικαιοδοσίας υπό την έννοια του τμήματος 3 [του κεφαλαίου ΙΙ του εν λόγω] κανονισμού και το ένδικο βοήθημα ασκήθηκε κατά παράβαση των κανόνων αυτών;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, θεωρείται η συμμετοχή του εναγόμενου σε δίκη με αντικείμενο ασφαλιστική υπόθεση, ενώπιον στερούμενου διεθνούς δικαιοδοσίας υπό την έννοια του κανονισμού [44/2001]

δικαστηρίου, ως συμφωνία με αντικείμενο τη δικαιοδοσία υπό την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του [εν λόγω] κανονισμού;»

**Επί των προδικαστικών ερωτημάτων**

*Επί του δεύτερου ερωτήματος*

19 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσία, να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι το δικαστήριο που επιλήφθηκε της ένδικης διαφοράς, χωρίς να τηρηθούν οι περιλαμβανόμενοι στο τμήμα 3 του κεφαλαίου ΙΙ του εν λόγω κανονισμού κανόνες, έχει διεθνή δικαιοδοσία εφόσον ο εναγόμενος παρίσταται και δεν προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας.

20 Αντικείμενο του ερωτήματος είναι εάν η παράσταση του εναγομένου, ο οποίος δεν αμφισβητεί τη διεθνή δικαιοδοσία του επιληφθέντος δικαστηρίου, συνεπάγεται σιωπηρή παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου αυτού ακόμη και επί ενδίκων διαφορών επί των οποίων έχουν εφαρμογή οι κανόνες περί ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει ο κανονισμός 44/2001, στο τμήμα 3 του κεφαλαίου ΙΙ, σχετικά με υποθέσεις ασφαλίσεων.

21 Επιβάλλεται, συναφώς, να επισημανθεί ότι το άρθρο 24, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 44/2001 καθιερώνει κανόνα περί θεμελιώσεως διεθνούς δικαιοδοσίας συνεπεία της παραστάσεως του εναγομένου επί όλων των ενδίκων διαφορών ως προς τις οποίες η διεθνής δικαιοδοσία του επιληφθέντος δικαστηρίου δεν απορρέει από άλλες διατάξεις του εν λόγω κανονισμού. Η διάταξη αυτή τυγχάνει εφαρμογής και στις περιπτώσεις στις οποίες το δικαστήριο επιλήφθηκε της διαφοράς κατά παράβαση των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού, η δε εφαρμογή της έχει ως συνέπεια

ότι η παράσταση του εναγομένου μπορεί να λογίζεται ως σιωπηρή αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου, άρα και ως παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας αυτού.

22 Το άρθρο 24, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 44/2001 εισάγει παρεκκλίσεις από τον γενικό κανόνα. Ορίζει ότι σιωπηρή παρέκταση δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου δεν δημιουργείται, εφόσον ο εναγόμενος προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, δηλώνοντας με τον τρόπο αυτό τη βούλησή του να μην αποδεχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία του δικαστηρίου, ή εφόσον πρόκειται περί ενδίκων διαφορών για τις οποίες το άρθρο 22 του εν λόγω κανονισμού θέτει κανόνες αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας.

23 Η δεύτερη περίοδος της εν λόγω διατάξεως περιλαμβάνει κανόνα δικαίου που οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του γενικού κανόνα. Ως εκ τούτου, όπως επισημάνθηκε από την Τσεχική, Γερμανική και Σλοβακική Κυβέρνηση καθώς και από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πρέπει να εκλαμβάνεται ως παρέκκλιση και πρέπει να υπόκειται σε συσταλτική ερμηνεία.

24 Εξ αυτού έπεται ότι η δεύτερη περίοδος του άρθρου 24 του κανονισμού 44/2001 δεν μπορεί να εκλαμβάνεται ως παρέχουσα τη δυνατότητα αποκλεισμού της εφαρμογής του γενικού κανόνα, τον οποίο προβλέπει η πρώτη περίοδος του ίδιου άρθρου, επί ενδίκων διαφορών άλλων από αυτές στις οποίες αναφέρεται ρητώς.

25 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη νομολογία επί του άρθρου 18 της Συμβάσεως των Βρυξελλών για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών), διατάξεως κατ' ουσίαν πανομοιότυπης με αυτήν του άρθρου 24 του κανονισμού 44/2001, στις περιπτώσεις, οι οποίες δεν συγκαταλέγονται ρητώς στις εισαγόμενες με τη δεύτερη περίοδο του άρθρου 18 παρεκκλίσεις, εφαρμόζεται ο γενικός κανόνας περί σιωπηρής παρεκτάσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας. Το Δικαστήριο, αποφαινόμενο στο πλαίσιο υποθέσεως στην οποία οι διάδικοι είχαν συνάψει σύμβαση περί παρεκτάσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας, έκρινε ότι από την όλη οικονομία και τους σκοπούς της ως άνω Συμβάσεως δεν προέκυπταν λόγοι για τους οποίους οι διάδικοι κωλύονται να υπαγάγουν εκουσίως τη διαφορά τους σε δικαστήριο άλλο από το συμφωνηθέν με την εν λόγω ρήτρα (βλ. αποφάσεις της 24ης Ιουνίου 1981, 150/80, Elefanten Schuh, Συλλογή 1981, σ. 1671, σκέψη 10, καθώς και της 7ης Μαρτίου 1985, 48/84, Spitzley, Συλλογή 1985, σ. 787, σκέψεις 24 και 25).

26 Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεδομένου ότι οι κανόνες περί βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, τους οποίους ορίζει το τμήμα 3 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού 44/2001, δεν συνιστούν κανόνες αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας, το δικαστήριο που επιλήφθηκε της διαφοράς, χωρίς να έχουν τηρηθεί οι εν λόγω κανόνες, υποχρεούται να δεχθεί ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία, εφόσον ο εναγόμενος παρίσταται και δεν προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας.

27 Στη διάταξη περί παραπομπής, το Okresní soud v Chebu εκφράζει αμφιβολίες ως προς το εάν, σε περίπτωση που δεχθεί ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 24 του κανονισμού 44/2001, χωρίς όμως να έχουν τηρηθεί οι κανόνες του τμήματος 3 του κεφαλαίου ΙΙ αυτού, η απόφασή του μπορεί να αναγνωριστεί υπό την έννοια του άρθρου 35, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

28 Επιβάλλεται, συναφώς, η επισήμανση ότι το εν λόγω άρθρο 35 ορίζει ως λόγο μη αναγνωρίσεως αποφάσεως τη μη τήρηση των κανόνων περί ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, ιδίως εκείνων που αφορούν υποθέσεις ασφαλίσεων, σκοπός των οποίων είναι η ενίσχυση της προστασίας του ασθενέστερου διαδίκου.

29 Η ως άνω διάταξη αφορά τη μη αναγνώριση αποφάσεων που εξέδωσε δικαστήριο που στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας και επιλήφθηκε της διαφοράς χωρίς να έχουν τηρηθεί οι εν λόγω κανόνες. Ως εκ τούτου, δεν έχει εφαρμογή στις περιπτώσεις που η απόφαση εκδόθηκε από δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία. Περίπτωση αυτού του είδους συντρέχει όταν ενώπιον του δικαστηρίου, το οποίο επιλήφθηκε της διαφοράς χωρίς να έχουν τηρηθεί οι προαναφερθέντες κανόνες περί ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, παρίσταται ο εναγόμενος και δεν προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας. Το δικαστήριο αυτό έχει, επομένως, διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 24 του κανονισμού 44/2001. Ως εκ τούτου, το άρθρο 35 του εν λόγω κανονισμού δεν κωλύει την αναγνώριση της αποφάσεως που εκδίδει το ως άνω δικαστήριο.

30 Πάντως, μολονότι στις υποθέσεις επί των οποίων εφαρμόζονται τα τμήματα 3 έως 5 του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού, οι κανόνες περί βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας αποσκοπούν στην ενίσχυση της προστασίας του ασθενέστερου διαδίκου (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, C-463/06, FBTO Schadeverzekeringen, Συλλογή 2007, σ. I-11321, σκέψη 28), η προσδιοριζόμενη με βάση τα τμήματα αυτά διεθνής δικαιοδοσία δεν μπορεί να επιβάλλεται στον εν λόγω διάδικο. Εφόσον αυτός αποφασίσει να παρασταθεί, ο κανονισμός 44/2001 του

παρέχει τη δυνατότητα να αμυνθεί επί της ουσίας ενώπιον δικαστηρίου άλλου από αυτά που έχουν διεθνή δικαιοδοσία κατ' εφαρμογή των ανωτέρω τμημάτων.

31 Η Τσεχική και Σλοβακική Κυβέρνηση τόνισαν, στις παρατηρήσεις τους, ότι, προκειμένου η παράσταση του εναγομένου να λογίζεται ως δημιουργούσα παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας σε ένδικη διαφορά όπως αυτή της κύριας δίκης, ο εναγόμενος, ο οποίος είναι και ο ασθενέστερος διάδικος, πρέπει να είναι σε θέση να έχει πλήρη επίγνωση των συνεπειών της άμυνάς του επί της ουσίας. Στο πλαίσιο αυτό, το επιληφθέν δικαστήριο οφείλει να ελέγξει αυτεπαγγέλτως, προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία του ασθενέστερου διαδίκου, εάν με τη δήλωση βουλήσεως αυτού εξωτερικεύεται όντως η ενδιάθετη κατάστασή του και σκοπείται η θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου.

32 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι η ως άνω υποχρέωση δεν μπορεί να επιβληθεί παρά μόνον με τη θέσπιση σχετικού ρητού κανόνα στον κανονισμό 44/2001. Εντούτοις, λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό που επιδιώκουν οι απορρέοντες από τα τμήματα 3 έως 5 του κεφαλαίου ΙΙ του εν λόγω κανονισμού κανόνες περί βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, ο οποίος συνίσταται στην ενίσχυση της προστασίας του ασθενέστερου διαδίκου, το δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να ελέγχει κατά πόσον ο εναγόμενος που εμφανίζεται ενώπιόν του υπ' αυτές τις συνθήκες έχει επίγνωση των συνεπειών της αποδοχής του να παρασταθεί.

33 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι στο δεύτερο ερώτημα επιβάλλεται να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι το δικαστήριο που επιλήφθηκε της ένδικης διαφοράς, χωρίς να έχουν τηρηθεί οι περιλαμβανόμενοι στο τμήμα 3 του κεφαλαίου ΙΙ του εν λόγω κανονισμού κανόνες, υποχρεούται να δεχθεί ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία εφόσον ο εναγόμενος παρίσταται ενώπιόν του και δεν προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας· η παράσταση αυτή δημιουργεί σιωπηρή παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας.

*Επί του πρώτου και του τρίτου ερωτήματος*

34 Δεδομένης της καταφατικής απαντήσεως που δόθηκε στο δεύτερο ερώτημα, παρέλκει η εξέταση από το Δικαστήριο του τρίτου ερωτήματος, το οποίο υποβλήθηκε από το αιτούν δικαστήριο μόνο σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα.

35 Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, με αντικείμενο την ερμηνεία του άρθρου 26, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001, αρκεί η διαπίστωση ότι, δεδομένης της απαντήσεως του Δικαστηρίου στο δεύτερο ερώτημα κατά την οποία το αιτούν δικαστήριο υποχρεούται, εν προκειμένω, να δεχθεί ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, η εξέταση αυτής της διατάξεως, η οποία, όπως προκύπτει από το γράμμα της, προορίζεται να εφαρμόζεται μόνον όταν η διεθνής δικαιοδοσία ενός δικαστηρίου δεν στηρίζεται στους όρους του εν λόγω κανονισμού, στερείται παντελώς λυσιτέλειας.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

36 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

**Το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι το δικαστήριο που επιλήφθηκε της ένδικης διαφοράς, χωρίς να έχουν τηρηθεί οι περιλαμβανόμενοι στο τμήμα 3 του κεφαλαίου ΙΙ του εν λόγω κανονισμού κανόνες, υποχρεούται να δεχθεί ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία εφόσον ο εναγόμενος παρίσταται ενώπιόν του και δεν προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας· η παράσταση αυτή δημιουργεί σιωπηρή παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας.**

(υπογραφές)